

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2022

Till fullmäktige i Gävle kommun

Sid 1 (13)

Dnr 22REK9

Revisorernas uppdrag innebär att granska all verksamhet som bedrivs inom kommunstyrelse, nämnder och gemensamma nämnder för att kunna pröva att verksamheten sköts:

1 På ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

1. Verksamhetens resultat lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt lagstiftning
2. Verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med tillgängliga resurser
3. Kommunstyrelsen och nämnderna har en styrning och uppföljning mot mål och beslut
4. Verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning utifrån fullmäktiges beslut.

2 Att räkenskaperna är rättvisande

3 Att den interna kontrollen är tillräcklig

- Med styrning och systematiska kontroller i organisation, system, processer och rutiner som säkerställer punkt 1 och 2.
Det är kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret för den interna kontrollen.

Förutom detta uppdrag från Kommunfullmäktige är vi utsedda som lekman-narevisorer i kommunens aktiebolag och revisorer i kommunens stiftelser och föreningar. I denna roll granskar vi enbart punkt 1 och 3. Utsedd auktoriserad revisor granskar räkenskaperna.

Granskningen har utförts enligt lagstiftning, god revisionsred i kommunal verksamhet och reglemente för revisorerna i Gävle kommun.

KOMMUNREVISIONEN

I bilagan "Kommunrevisionens förvaltningsberättelse 2022" redovisas revisorernas förvaltning. I bilagan "Kommunrevisionens redogörelse för granskningsarbetet 2022" finns en mer detaljerad redovisning av granskningen per enhet.

Denna revisionsberättelse är en summering av revisorernas analys och rekommendationer inför kommunfullmäktiges beslut om ansvarsfrihet för kommunstyrelse och nämnder 2022.

För aktiebolag, stiftelser, donationsfonder och föreningar avges separata revisionsberättelser/granskningsrapporter till respektive enhet. Emellertid redovisas här även resultatet från fördjupade granskningar som har bäring på revisorernas bedömningar och rekommendationer.

1 Om verksamheten skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt

1.1 Lever verksamhetens resultat upp till fullmäktiges mål och beslut

Sammanfattningsvis anser revisorerna att resultatredovisningen i årsredovisningen och nämndernas verksamhetsrapporter utvisar stora brister och inte ger en rättvisande och fullständig bild av verksamhetens resultat 2022.

Fullmäktiges mål för verksamheten framgår av kommunplanen och beslutad styrmodell, en tillämpning av tillitsbaserad styrning. En del av styrmodellen är fem kommunövergripande verksamhetsmål för nämnder och kommunens aktiebolag. Varje mål mäts genom ett varierande antal indikatorer.

Styrmodellen kompletteras med anvisningar från sektor Styrning och stöd om hur resultatet ska redovisas. Resultatet ska bedömas genom en sammanvägning av två delar. Ena delen är en beskrivning av de viktigaste aktiviteterna som genomförts för att nå målet med analys av vad som kan förbättras. Den andra delen är en redovisning av resultatet för beslutade målvärden för indikatorerna med analys av resultatet och en bedömning på en tregradig skala (Grönt, Gult, Rött). Färgskalan innebär:

Grönt = målet är uppnått

Gult = målet är nära att uppnås med uppfylls inte helt

Rött = stor avvikelse mot målet

Revisorernas granskning visar på följande generella brister i nämndernas redovisning av uppnådda resultat.

- De fem kommunövergripande målen är inte specifika, måttsatta, accepterade, realistiska eller tidsatta.
- Detsamma gäller nämndernas indikatorer och målvärden
- Resultat redovisas inte alls för många indikatorer
- Brister i analys och redovisning av åtgärder
- Brister i redovisning och analys av de viktigaste aktiviteterna som planerats och genomförts för att nå det kommunövergripande målet.
- Bedömningar görs med "Gult" med innebörden "målet är delvis uppnått" utan en fördjupning i om "målet är nära att uppnås men uppnås inte helt."

Revisorerna gjorde samma bedömning i revisionsberättelsen för 2021 men ser tyvärr ingen förbättring i åiterrapporteringen för 2022. Revisorerna ser fortsatt risker i målstyrningsmodellen och att den behöver utvecklas.

Revisorernas analys av resultatredovisningen för de fem verksamhetsmålen redovisas i följande avsnitt.

1.1.1 Analys måluppfyllelse för verksamhetsmålen

Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor

Skolan och skolresultaten är avgörande för att säkerställa tillgången till framtida arbetskraft, det vill säga att ungdomarna ska kunna utvecklas vidare och som vuxna få arbete. En fullföljd grundutbildning minskar risken för utanförskap och ett framtida bidragsberoende. Utbildningsnämndens ansvarsområde med förskola, grundskola och gymnasium är den mest väsentliga delen för att nå måluppfyllelse på den övergripande nivån. Målet är uttryckt som "i Gävles skolor" men åiterrapporteringen avser endast den kommunala verksamheten.

En viss förbättring sågs i resultaten i årsredovisningen 2021.

År 2022 finns på övergripande nivå två indikatorer som berör utbildningsnämnden. Det ena är andelen behöriga elever i årskurs 9 till ett nationellt program på gymnasieskolan. Behörigheten kräver betyg i 12 ämnen. Andelen elever har sjunkit med 2,1 procentenheter till 84,4% och når inte målvärdet 87,2%

Den andra indikatorn är gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 3 år. Den andelen har ökat med 0,5 procentenheter till 73,2%, men når inte målvärdet.

I utbildningsnämndens verksamhetsrapport för 2022 redovisas samma måluppfyllelse som 2021, gult, delvis uppfyllt. Revisorerna konstaterar vid

en närmare analys att nämnden inte når målvärdena 2022 för 7 av 12 indikatorer. Måluppfyllelsen på indikatornivå för Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor har på några punkter förbättrats, men utvecklingen har sedan 2020 till viss del stått stilla och resultaten försämrats på flera punkter.

Att andelen elever som uppnår kunskapskraven i alla ämnen sjunkit kraftigt och sjunkande resultat i matematik på flera nivåer är signaler om att ytterligare åtgärder krävs. Den stora andelen elever med anpassad studiegång och den höga frånvaron behöver följas upp av nämnden. Revisorerna kan inte se att utbildningsnämnden rör sig mot det övergripande målet och ser med oro på den negativa utvecklingen.

Det kommunala aktivitetsansvaret innebär att kommunen är skyldig att uppmärksamma och erbjuda insatser till ungdomar under 20 år som inte studerar i gymnasieskolan eller genomför någon motsvarande utbildning. Denna grupp riskerar att öka när behörigheten till gymnasiet minskar.

Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen

Måluppfyllelsen beskrivs enbart i form av aktiviteter i olika nämnder och bo-lag. Revisorerna kan inte bedöma måluppfyllelsen när utfall för indikatorerna och analyser saknas som kan visa om gjorda insatser leder till förbättrad måluppfyllelse. Detta påpekade revisorerna även föregående år.

Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle

Att nå ett påtagligt förbättrat företagsklimat är fortfarande en utmaning. Kommunen ligger kvar på plats 271 i rankingen, samma som 2021. Byggklar mark för näringslivet är fortfarande betydligt lägre än målvärdet och lägre än föregående år. Arbetslösheten är som föregående år 2,5% högre än riksnittet.

En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov

Antal hektar byggklar mark för näringslivet är lågt och har varit det under flera år. Nettotillskottet av bostäder, 510, är lägre än målvärdet men befolkningsökningen är lägre än beräknat. Detta har betydelse både för bostadsbyggandet och byggandet av verksamhetsfastigheter. Planeringen kan behöva revideras.

En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun

Målet återrapporteras som "delvis uppfyllt" vilket baseras på att kommunen i rankingen för Bästa miljökommun uppnått plats 5 av 290 kommuner (6 2021). En mindre förbättring har skett av insamlat hushållsavfall per person. I övrigt bedöms alla andra målvärden (för utsläpp av CO₂, vattenkvalitet, skyddad natur och kvävedioxidhalt) som "inte uppfyllda".

1.1.1 Lever verksamheten upp till gällande lagstiftning

1.1.1.1 Granskning av Stiftelsen Fonden för Större Arbetarbostäder

Stiftelsen är nära knuten till kommunen, då styrelse utses av kommunfullmäktige mandatperiodvis och då kommunfullmäktige gör en årlig ansvarsprövning av styrelsen. En sakkunnig jurist har redovisat att stiftelsen i lagens mening är att betrakta som en myndighet. Därmed blir stiftelsens styrelse skyldig att lämna ut allmänna handlingar eller meddela ett överklagbart beslut om beslut tas att inte lämna ut handlingar. Så har inte skett under 2022. Denna skyldighet innebär också att stiftelsen behöver ett diarium.

Revisorerna bedömer att stiftelsens styrelse inte har skött verksamheten på ett ändamålsenligt sätt då lagstiftning gällande allmänna handlingar inte efterlevts och diarium saknats.

1.1.1.2 Granskning av avtal gällande hemsjukvård mellan Region Gävleborg och Gävle kommun

En samgranskning har genomförts hösten 2021 – våren 2022 tillsammans med Region Gävleborg och andra kommuner i länet, av hemsjukvård i eget boende och av de avtal som reglerar detta.

Resultatet av granskningen var att många avtal var inaktuella och att det helt saknades avtal med två hälsocentraler rörande läkarstöd i hemsjukvård. Rutiner för årliga läkemedelsgenomgångar finns, men efterlevnaden kräver läkare och tillgången på läkare brister, vilket är Region Gävleborgs ansvar.

Kommunen kan enligt ÅDEL-överenskommelsen inte anställa läkare. För detta är omvårdnadsnämnden beroende av Region Gävleborg och avtalen med enskilda hälsocentraler. Läkemedelsgenomgångar är mycket viktiga för medborgare som har eget boende och hemsjukvård. Om läkemedelsgenomgångar inte kan säkerställas via läkare, finns alternativet att lösa detta via apotekare som också har kompetens inom läkemedelsområdet.

Revisorerna har beslutat att gå vidare med en granskning av hur läkemedelshanteringen i hemsjukvården fungerar ute i verksamheten, granskningen avrapporteras senare under 2023.

1.2 Klarar verksamheten att genomföra sina uppdrag med tillgängliga resurser

Tillgång till kompetens och personella resurser är en avgörande framgångsfaktor i nämndernas verksamheter. Under 2022 har därför en fördjupad granskning skett enligt följande.

1.2.1 Fördjupad granskning av ansvar, roller och befogenheter

Revisionen har genomfört en fördjupad granskning av ansvar, roller och befogenheter. Det viktigaste från denna rapport är följande slutsatser:

Revisorerna och nämnderna har olika syn på beställar- och utförarsystemet avseende förvaltningsstöd. Revisorerna hänvisar till flera politiska beslut såsom införande av gemensam vikarieanskaffning (bemanningseenhet) och gemensam kompetensförsörjningsenhet. I dessa två delar är styrelsen utförare medan nämnderna genom sektorerna beställare. Kommunstyrelsen och nämnderna menar att det inte finns någon beställar- och utförarsystem och det finns ingen ambition att införa ett sådant system i berörda styrdokument.

Oavsett om den nya organisationen innebär ett beställar- och utförarsystem eller inte ser, revisorerna ett fortsatt behov av att i både den politiska organisationen och i förvaltningsorganisationen tydliggöra relationen och reglera mellanhavandena mellan kommunstyrelsen som arbetsgivaransvarig och nämnderna som verksamhetsansvariga. I synnerhet när det kommer till bemanningseenhetens organisering och arbetssätt samt förmåga att tillgodose behovet av anställda som direkt får påverkan på nämndernas verksamhetsansvar. Vidare vill revisorerna lyfta att den otydliga gränsdragningen mellan arbetsgivaransvar och verksamhetsansvar tillika revisionsansvar kan få påverkan på en framtida ansvarsprövning, där en nämnd inte kunnat fullgöra sitt verksamhetsansvar på grund av att styrelsen inte fullgjort sitt arbetsgivaransvar.

Revisorerna konstaterar att kommunstyrelsen och nämnderna planerar att revidera berörda dokument avseende befogenhet att fatta beslut. När det gäller förvaltningschef har nämnderna och revisorerna även där olika syn på vem/vilka som är förvaltningschef/-er och därmed har rätt att vidaredelegera beslutanderätt. Att kommunstyrelsen ska, i sitt arbete med att revidera olika styrdokument, utreda begreppen förvaltningschef och förvaltning ser revisorerna som en relevant åtgärd. Kommunstyrelsen delar revisorernas uppfattning att styrelsen behöver stärka sin återrapportering av fattade delegationsbeslut till styrelsen så att de vinner lagakraft.

Revisorerna konstaterar att kommunstyrelsen delar kommunrevisionens syn på att det finns otydligheter hur arbetsmiljöansvaret fastställs i styrdokument. Att kommunstyrelsen och nämnderna behöver utreda frågan närmare är en relevant åtgärd. Vidare menar revisorerna att kommunstyrelsen behöver se till att uppföljning av arbetsmiljön redovisas till styrelsen så att den kan fullgöra sitt arbetsmiljöansvar.

Sammanfattningsvis är revisorernas ståndpunkt att frågorna ovan är av betydande vikt för både verksamhetens genomförande och kommunens styrning. Att verksamheterna behöver personella resurser torde vara den viktigaste frågan i kommunen. Att denna fråga inte ingår i verksamheternas styrning med tydliga mål, riskhantering och uppföljning bedömer vi som en allvarlig brist.

1.3 Kommunstyrelsen och nämnderna har en styrning och uppföljning mot mål och beslut – kommunens styrmodell

Revisorerna har de senaste åren uttalat sig om kommunens styrmodell och målstyrning. Revisorernas summerande slutsatser från årets och tidigare granskningar är:

- En väsentlig del i styrningen har saknats genom att det vare sig funnits mål, indikator eller motsvarande gällande anställda/medarbetare, vilka är kommunkoncernens centrala resurs. Kompetensförsörjningen är en viktig fråga för ledningen att följa.
- Det är inte tydligt och transparent hur måluppfyllelsen bedöms. Detta gäller både den sammanvägda bedömningen målets uppfyllelse, men framför allt indikatorers utfall samt status. Följden blir både för oss och våra invånare en svårighet att förstå och tolka måluppfyllelsen.
- Det saknas närmare anvisningar på hur målanalysen ska genomföras och vad den ska innehålla. Konsekvensen blir att analyserna varierar i stor omfattning, allt från detaljerade och utförliga analyser till avsaknad av analys.

Vi anser att ovanstående områden är en brist i styrningen och redovisningen av måluppfyllelse inte är tillräckligt tydlig samt transparent.

Kommunen tillämpar sedan 2020 tillitsbaserad styrning. Tilliten förutsätter tydliga ramar och mandat, inom vilka medarbetare och medborgare kan samarbeta relativt fritt och påverka arbetssätt och beslut. Men det finns alltid lagstiftning och regler som måste respekteras för att säkerställa likvärdighet i behandling av medborgare.

Prestationer måste alltid utvärderas, inte minst från den politiska huvudmannens sida. På så vis vet man om målen nås och att budgeten hålls. Tillit innebär inte att man ska sluta kontrollera, men däremot att man gör det mer selektivt och utifrån en närmare dialog med dem som ska rapportera.

Revisorerna konstaterar, efter att ha genomfört dels den grundläggande granskningen, dels en fördjupad granskning av den nya förvaltningsorganisationen som infördes 2019 samt en fördjupning i styrmodellen i den grundläggande granskningen av kommunstyrelsen, att konsekvensen av kommunens tillämpning av tillitsbaserad styrning blir brister i uppföljningen och återrapporteringen av verksamheten samt risk för att adekvata åtgärder uteblir.

1.4 Verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning utifrån fullmäktiges beslut.

1.4.1 Analys måluppfyllelse av finansiella mål

- **Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 1 procent av skatteintäkterna**

Bedömningen i årsredovisningen är att målet uppnås. Det genomsnittliga resultatet under de senaste åtta åren uppgår till 3%. Målvärdet var satt till 2,5%. Revisorerna delar bedömningen att målet uppnås.

- **Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans**

Bedömningen i årsredovisningen är att målet uppnås.

Tre indikatorer uppnås: kommunens soliditet, kommunkoncernens soliditet samt kommunkoncernens skuldsättningsnivå exklusive Gävle Energi AB, Bomhus Energi AB och Gävle Hamn AB.

Indikatorn kommunens soliditet inklusive GFAB uppnås delvis.

Det soliditetsmått som redovisas i årsredovisningen är soliditet 2. Den uppgick till 40,1%, vilket är lägre än föregående år då den uppgick till 47%. Målvärdet för 2022 är satt till 34,2% och därmed är indikatorn uppnådd.

Revisorerna delar bedömningen att målet uppnås.

- **Skattefinansierade investeringar har långsiktigt en hög självfinansieringsgrad**

Bedömningen i årsredovisningen är att målet uppnås.

Tidigare har den långsiktiga målsättningen varit 100 % självfinansiering, vilket ändrades i kommunplanen för 2020 och målet anses numera vara uppfyllt om självfinansieringen i kommunen överstiger 100 % och självfinansieringsgraden inklusive skattefinansierade verksamheter inom GFAB och AB Gavlegårdarna (ABG) över en åttaårsperiod överstiger 67 %. Utfallet 2022 för självfinansieringsgraden de senaste åtta åren är 89%.

Revisorerna delar bedömningen att målet uppnås.

2. Rättvisande räkenskaper

Grundat på vår granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen för Gävle kommun inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed i övrigt.

2.1 Finansiell leasing hyror

Kommunstyrelsen har sedan 2020 arbetat med att implementera RKR's (Rådet för kommunal redovisnings) rekommendation R5 gällande finansiell leasing. I 2022 års årsredovisning är denna ändrade redovisningsprincip genomförd fullt ut. Alla hyreskontrakt med Gavlefastigheter, Gavlegårdarna och externa hyresvärdar har utretts. Den nya redovisningen av hyreskontrakt avspeglar åtagandet att betala hyror under hela kontraktstiden framåt. Det påverkar indikatorerna för soliditet på kommunnivå.

Den förändrade redovisningen innebär att balansräkningen förändrats. En ingående ökning av tillgångar med 3 180 mnkr och en ingående ökning av skulder med 3 479 mnkr samt ingående värde på eget kapital har minskat med 299 mnkr. Resultatet har påverkats med -15,2 mnkr i 2022 års årsredovisning.

Det finns två soliditetsmått för kommuner. Soliditet 1: Eget kapital divideras med de totala tillgångarna. Då får man fram hur stor andel av tillgångarna som finansierats med egna medel utan externa lån.

Soliditet 2 tar hänsyn till ansvarsförbindelsen för pensioner som inte finns redovisad i balansräkningen. Eget kapital minus ansvarsförbindelsen för pensioner divideras med tillgångarna. I Gävle har kommunen också valt att från tillgångarna räkna bort förmedlade lån till bolagen.

I årsredovisningen redovisas soliditet 2. De båda första soliditetsmåten i tabellen nedan redovisas till SCB:s statistik och Kolada, där kommuner jämförs med varandra.

	2019	2020*)	2021*)	2022*)
	Gävle kommun	Gävle kommun	Gävle kommun	Gävle kommun
Soliditet 1	40,3%	36,8%	33,8%	28,9%
Soliditet 2	45,3%	48,9%	47,0%	40,1%
Soliditet 2 inkl GFAB		31,3%	31,2%	26,8%

*) Finansiell leasing ingår i tillgångarna

Revisorerna konstaterar att kommunstyrelsen nu fullföljt arbetet med att redovisa finansiell leasing på ett korrekt sätt enligt regelverken.

2.2 Balanskravsresultatet

Balanskravet är ett lagstadgat krav på ett positivt resultat, enligt en fastställd beräkningsmodell. Balanskravsresultatet, efter avsättning till resultatutjämningsreserv, är 69,4 mnkr. Detta innebär att balanskravet uppfylls.

3. Är den interna kontrollen tillräcklig

3.1 Intern kontroll och internkontrollreglementet

Kommunstyrelsen ansvarar för styrning och uppföljning av enheternas arbete med intern kontroll. Nämnder och styrelser i kommunens aktiebolag, stiftelser och föreningar är ansvariga för den interna kontrollen i sina respektive verksamheter.

Under 2022 kan vi se förbättringar i form av ett mer aktivt deltagande från nämnder och styrelser i riskanalyserna inför beslut om internkontrollplanerna. Återrapporteringen under året har också förbättrats i vissa fall.

De brister vi ser är att det gamla föråldrade internkontrollreglementet gällde under 2022. Det reglementet har en mer begränsad syn på vad som ingår i intern kontroll.

Omvårdnadsnämnden har själva i sin riskanalys och interna kontrollplan uppmärksammat "Risk att kund lider skada då kvalitetsarbetet inte fungerar som avsett." I uppföljningen under året konstateras brister i hanteringen av inkomna avvikelser, vilket vi menar påverkar nämndens löpande förbättringsarbete och på sikt patientsäkerheten. Revisorerna har genomfört en granskning av avtalen med regionen för hemsjukvård. Granskningen visade på brister i nämndens avtalsstyrning genom att avtal, som ska reglera läkartillgång i hemsjukvård, var i många fall inaktuella och att det helt saknades avtal med två hälsocentraler. Med utgångspunkt i den granskningen genomför revisorerna en granskning av läkemedelshantering inom hemsjukvården i kommunens regi.

Kommunstyrelsen har under 2022 genomfört ett arbete med att uppdatera det gamla internkontrollreglementet. Ett beslut om nya riktlinjer för intern kontroll fattades i kommunfullmäktige i december 2022. Implementering återstår under 2023. Det är först i internkontrollplanen för 2024 som de nya riktlinjerna får genomslag. De innebär en bredare syn på intern kontroll i enlighet med COSO-modellen.

3.2 Uppföljning granskning av löneutbetalningsprocessen

En större granskning genomfördes 2020 - 2021. Löner och sociala avgifter är kommunens största kostnadspost och uppgick till 3,8 miljarder 2021. Rapporten innehöll ett antal olika allvarliga brister i den interna kontrollen i löneprocessen. Kommunstyrelsen beslutade att anta yttrandet från Styrning och stöd som sitt eget 2021-06-08. Yttrandet innehöll en lång rad åtgärder.

Revisorernas har 2022 genomfört en uppföljning som visar att av de utlovade åtgärderna är det ett fåtal som i praktiken genomförts fullt ut.

Kommunstyrelsen är systemägare till personalsystemet Personec P och har därmed ett övergripande ansvar för den interna kontrollen i systemet och i de rutiner som ska tillämpas av styrelse och nämnder.

Av styrelsens yttrande över uppföljningen framgår att de delar revisorernas slutsats att det finns vissa brister i den interna kontrollen i löneutbetalningsprocessen. Sammanfattningsvis kommer Kommunstyrelsen att fortsätta att fullfölja arbetet med att säkerhetsställa löneutbetalningsprocessen i sin helhet så att den blir tillräcklig och ändamålsenlig.

4 Kommunstyrelsen

Den sammantagna bedömningen av kommunstyrelsens styrning och kontroll i sin ledande roll är att den har brustit i flera avseenden.

Revisorerna riktar därför en anmärkning mot Kommunstyrelsen för brister i styrning och intern kontroll av verksamheten. Skälen till detta framgår nedan:

Styrning och ledning av styrmodellen har inte varit tillräcklig genom att redovisning av måluppfyllelsen inte är tydlig och transparent i berörda delar. Anvisningar som styr hur redovisningen ska genomföras och vad den ska innehålla behöver utvecklas och ingå i styrelsens kommande utvecklingsarbete av styrmodellen. Revisorerna menar att detta är i linje med tillitsbaserad styrning där prestationer behöver utvärderas samtidigt som kontroll sker.

Styrelsens egen styrning av sin interna verksamhet (målstyrning) visar på flera brister. Ett måls indikatorer är ersatt av andra indikatorer än de ursprungliga i verksamhetsplanen, denna förändring är inte beslutad av styrelsen. Utfall för flera indikatorer redovisas inte och någon förklaring varför utfall inte redovisas framgår inte. Även föregående år saknades utfall och

förklaringar till det. Föregående års utfall redovisas för ett mål. Likt föregående år varierar analys av indikatorers utfall, vissa är detaljerade medan de flesta analyser är ett konstaterande av utfallet. Styrelsen följer inte sina egna anvisningar genom att inte analysera flera indikatorers utfall vare sig i verksamhetsrapport per delår 2 och för helår. Styrelsens sammanvägda bedömning av måluppfyllelse för två av fem mål följer inte anvisningarna då bedömningen baseras på enbart genomförda aktiviteter och inte en sammanvägning av både aktiviteter och indikatorers utfall samt status. Styrelsens bedömning av måluppfyllelse för ett tredje mål är otydlig eftersom bedömningen baseras på andra indikatorer än de ursprungliga i verksamhetsplanen. Förra årets bedömning kvarstår att styrelsens redovisning i verksamhetsrapporten per helår inte helt ger en rättvisande och fullständig bild styrelsens måluppfyllelse.

Styrelsen har inte säkerställt en tillräcklig beredning och införande av den gemensamma förvaltningsorganisationen. Konsekvensen har blivit otydligheter i den politiska organisationen rörande ansvar och roller. Nämnderna (verksamhetsansvariga) är beroende av kommunstyrelsens (arbetsgivaransvarig) tillhandahållande av personal för genomförandet av sin verksamhet. Relationen mellan nämnderna och kommunstyrelsen samt mellanhavandena dem emellan är inte tydlig. Det är otydligt vem/vilka som är förvaltningschef/-er, vilket påverkar vem/vilka som har rätt att vidaredelegera beslutanderätt. Vidare är det inte tydliggjort i styrdokument hur arbetsmiljöansvaret i den politiska organisationen är fördelat. Samtidigt har uppföljning av arbetsmiljön inte skett i tillräcklig utsträckning till styrelsen för den att kunna fullgöra sitt arbetsmiljöansvar.

Uppföljning av den tidigare granskningen av löneprocessen visade att det fanns ett antal olika allvarliga brister i den interna kontrollen i löneprocessen. Uppföljningen visar att styrelsen genomfört endast ett fåtal av utlovade åtgärder. Med utgångspunkt i sitt övergripande ansvar för löneprocessen, som bland annat systemägare, behöver styrelsen säkerhetsställa löneutbetalningsprocessen i sin helhet så att den blir tillräcklig och ändamålsenlig.

Kommunstyrelsens roll som arkivmyndighet och dess tillsyn av myndigheters arkivvård har inte utövats på ett systematiskt och heltäckande sätt. Tillsyn har inte gjorts av stiftelsers arkivvård fast de omfattas av arkivmyndighetens tillsynsansvar.

5 Revisorernas uttalanden

Vi tillstyrker:

- o att styrelsen, övriga nämnder, gemensamma nämnder, stiftelser och de förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet.

Vi tillstyrker:

- o att årsredovisningen för år 2022 godkänns.

Revisionsberättelsen är upprättad av samtliga valda revisorer i Gävle kommun. Eva-Karin Hamilton har inte deltagit i revisionen av omvårdnadsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden. Erik Olsson har inte deltagit i revisionen av kultur- och fritidsnämnden samt fullmäktiges valberedning. Arne Övrelid har inte deltagit i revisionen av utbildningsnämnden.

Gävle 2023-04-26

Rosalie Carlén

Eva-Karin Hamilton

Petri Ritola

Johanna Räsbo

Arne Övrelid

Bilagor:

1. Kommunrevisionens förvaltningsberättelse 2022
2. Kommunrevisionens redogörelse för granskningsarbetet 2022

